

Ngôi chùa đặc biệt ở Nghệ An, thờ 512 nhà báo liệt sĩ

ISSN: 2734-9195 15:38 30/03/2026

Ngôi chùa hơn trăm năm tuổi ở Nghệ An không chỉ là điểm tựa tâm linh mà còn là nơi thờ cúng 512 nhà báo liệt sĩ đã hy sinh qua các cuộc kháng chiến.

Chùa Da (còn gọi Âu Lạc Cổ Tự) tọa lạc tại phường Vinh Lộc, tỉnh Nghệ An. Ngôi chùa được xây dựng vào thời vua Thành Thái (khoảng 1889–1907), gắn bó với đời sống tinh thần của người dân qua nhiều thế hệ.

Tên gọi “*chùa Da*” bắt nguồn từ hình ảnh rất đỗi mộc mạc: ngôi chùa nằm nép mình bên một cây da cổ thụ tỏa bóng xanh mát và một giếng nước cổ trong vắt quanh năm. Cây da, giếng nước và mái chùa hòa quyện, tạo nên một quần thể kiến trúc – tâm linh tiêu biểu của làng quê Bắc Trung Bộ xưa.

Trong tâm thức dân gian, người dân vẫn truyền tụng câu: “*Thánh đền Trìa, Bụt chùa Da*”, như một sự khẳng định vị thế linh thiêng của ngôi chùa giữa vùng đất giàu truyền thống văn hóa và **cách mạng**.

Chùa Da - điểm đến tâm linh thu hút du khách thập phương

Không chỉ là nơi sinh hoạt tín ngưỡng, ngôi chùa còn ghi dấu nhiều sự kiện lịch sử quan trọng. Trong cao trào cách mạng 1930-1931, đây từng là địa điểm hội họp bí mật của Chi bộ Lộc Đa. Từ mái chùa này, những cuộc vận động, tổ chức quần chúng đã được hình thành, góp phần làm nên phong trào đấu tranh mạnh mẽ của nhân dân các làng Lộc Đa, Đức Thịnh, Dũng Thượng... chống thực dân Pháp.

Bên cạnh đó, hai đảng viên Chi bộ Lộc Đa là Hoàng Văn Bá và Dương Xuân Kiên đã mang chiếc trống đại của chùa tham gia cổ vũ cuộc biểu tình ngày 1/5/1930 tại khu công nghiệp Bến Thủy.

Âm vang của chiếc trống không chỉ tiếp thêm khí thế cho đoàn người biểu tình mà còn trở thành biểu tượng của tinh thần đấu tranh bất khuất. Sau này, chiếc trống được lưu giữ như một hiện vật lịch sử quý giá tại Bảo tàng **Xô viết Nghệ Tĩnh**.

Trải qua năm tháng, chùa Da chỉ còn lại dấu tích vùng cây cối rậm rạp. Đến năm 2017, UBND tỉnh Nghệ An đã quyết định khôi phục, tôn tạo ngôi chùa.

Ngôi chùa đặc biệt ở Nghệ An, thờ 512 nhà báo liệt sĩ 'trở về'

Điểm đặc biệt ở chùa Da là nơi đây có ban thờ 512 nhà báo liệt sĩ trên cả nước, những người đã hy sinh trong các cuộc kháng chiến bảo vệ Tổ quốc. Đây không chỉ là nơi tưởng niệm, tri ân mà còn là "địa chỉ đỏ" nhắc nhở về sự dẫn thân và trách nhiệm xã hội của những người làm báo qua các thời kỳ.

Đại đức Thích Đồng Tuệ, trụ trì chùa, cho biết việc lập linh đường thờ các nhà báo liệt sĩ xuất phát từ tâm nguyện đầy trân trọng của Nhà báo Trần Văn Hiền (nguyên Phó Tổng Biên tập Báo Nghệ An).

Nhà báo Trần Văn Hiền chia sẻ hành trình 15 năm tìm tên tuổi của hàng trăm đồng nghiệp

Trong suốt 15 năm, ông Hiền đã lặng lẽ thu thập thông tin, lần tìm danh tính những đồng nghiệp đã ngã xuống. Nỗi day dứt lớn nhất của ông là nhiều nhà báo liệt sĩ không còn người thân thờ tự, thậm chí không xác định được phần mộ.

Từ đó, một hành trình âm thầm nhưng bền bỉ được bắt đầu - hành trình đi tìm lại ký ức, dấu vết của những người làm báo đã hy sinh vì độc lập dân tộc.

Ông Hiền đã liên hệ với các Hội Nhà báo địa phương, cơ quan báo chí, đơn vị quân đội, nghĩa trang liệt sĩ... để đối chiếu, xác minh thông tin. Đến năm 2019, toàn bộ danh sách được đưa ra Hà Nội để thẩm tra với các cơ quan báo chí Trung ương, đảm bảo tính chính xác cao nhất.

Tháng 7/2020, Chùa Da chính thức cử hành lễ cầu siêu, thỉnh anh linh các nhà báo liệt sĩ về an vị tại linh đường. Nhiều gia đình cũng gửi lại những kỷ vật thiêng liêng như máy ảnh, cây bút, sổ tay... như một cách để người thân “trở về” trong không gian tưởng niệm chung.

Kỷ vật của các nhà báo liệt sĩ được lưu giữ ở chùa

Ở tuổi 77, nhà báo Trần Văn Hiến không giấu được niềm xúc động khi nơi thờ tự các nhà báo liệt sĩ sắp được chỉnh trang khang trang hơn.

Ông càng vui mừng khi dự án mở rộng, xây dựng lại ngôi chùa đang được triển khai một cách bài bản, đồng bộ. Theo thiết kế, quần thể mới sẽ bao gồm tam bảo chính điện, lầu chuông, bảo tháp, chùa cổ cùng nhiều hạng mục phụ trợ khác, được xây dựng trên diện tích khoảng 3.000m².

Lễ động thổ khởi công xây dựng chùa Da diễn ra vào ngày 28/3

Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>